

Natuurwaardenonderzoek

Almeloseweg 51-51a te Tubbergen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Natuurwaardenonderzoek

Almeloseweg 51-51a te Tubbergen

In het kader van Wet natuurbescherming

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Ad Fontem

Contactpersoon: I. Scharenborg

Projectnummer en versie: 1684, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 7-11-2018
Ligging projectgebied: Almeloseweg 51-51a te Tubbergen		

Correspondentieadres:

Aladnaweg 18

7122 RR Aalten

E: info@natuurbankoverijssel.nl

T: 0543-451142 / 0614-435700

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doel.....	3
2 Het plangebied.....	3
2.1 Ligging van het plangebied	3
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	3
3. Voorgenomen activiteit	4
3.1 Algemeen.....	4
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	5
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	5
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	5
4 Soortenbescherming; het onderzoek.....	6
4.1 Verwachting en bureauonderzoek.....	6
4.2 Methode.....	6
4.3 Resultaten.....	8
4.4 Toetsingskader	11
4.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	12
4.6 Historische gegevens en overige bronnen.....	14
4.7 Volledigheid van het onderzoek.....	14
5 Conclusies.....	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Er zijn concrete plannen voor de herontwikkeling van een voormalige kwekerij-tuinderij en een naastgelegen woonerf aan de Almloseweg 47-51 te Tubbergen. In 2017 is een deel van het plangebied onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten¹. In 2018 is het plangebied uitgebreid met het woonerf Almloseweg 51/51a. Deze uitbreiding was niet onderzocht tijdens het veldbiologisch onderzoek dat in 2017 is uitgevoerd. Om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het toegevoegde deel van het plangebied inzichtelijk te krijgen, is in 2018 een aanvullend natuurwaardenonderzoek uitgevoerd. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerd onderzoek uitvoerd.

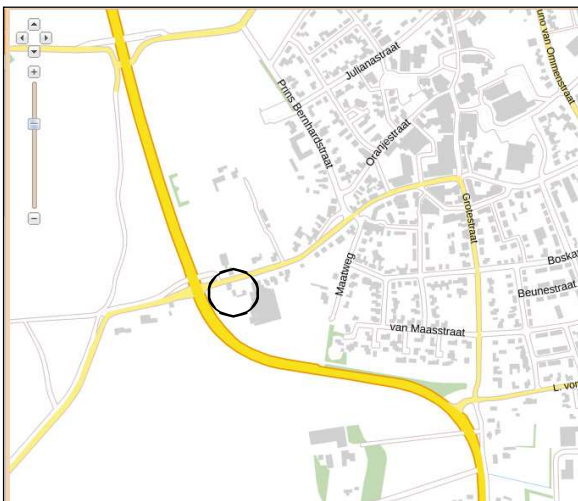
1.2 Doel

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties en andere beschermde functies. Op basis van bureaustudie en kennis van het plangebied, is besloten om het onderzoek uit te voeren conform soortenstandaard huismus en het vleermuisprotocol 2017, zoals opgesteld door GAN, de Zoogdiervereniging en het Netwerk Groene Bureaus.

2 Het plangebied

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied is gesitueerd aan de Almloseweg 51-51a in Tubbergen. Het ligt aan de westrand van de woonkern Tubbergen. Het grenst aan de westzijde aan de Tubbergeresweg, aan de oost- en zuidzijde aan de kwekerij/tuinderij en aan de noordzijde aan de Almloseweg. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied aangeduid op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging wordt aangeduid met de cirkel.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied vormt een woonerf met bebouwing en siertuin en bestaat deels uit een verwilderde tuin. In het plangebied staat een bakstenen woning welke gedekt is met gebakken dakpannen. De woning beschikt over een spouw en een beschoten kap. Op het achtererf staan twee bakstenen garages. Eén garage is gedekt met dakpannen, de ander met golfplaten. Beide garages beschikken over een spouw, alleen de garage met dakpannen beschikt over een beschoten kap. Op onderstaande afbeelding wordt het plangebied in detail weergegeven, evenals de begrenzing.

¹ De bevindingen van dit onderzoek zijn gerapporteerd in rapport nr. 1249 van Natuurbank Overijssel.

Detailopname van het plangebied. De begrenzing wordt met de gele lijn aangeduid.

3. Voorgenomen activiteit

3.1 Algemeen

Het voornemen is om het plangebied te her-ontwikkelen als woningbouwlocatie. Om de her-ontwikkeling mogelijk te maken moet alle bebouwing en beplanting verwijderd worden. Op onderstaande afbeelding wordt een verbeelding van het wenselijke eindbeeld weergegeven.

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld van het plangebied (bron: Ad Fontem). Met de cirkel wordt de globale ligging van het plangebied in het gehele plangebied aangeduid.

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Het rooien van beplanting;
- Het slopen bebouwing;
- Het bouwrijp maken van de bouwplaats;
- Het bouwen van woningen en het aanleggen van openbare ruimte;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

In deze studie wordt gekeken naar de uitvoering van de fysieke werkzaamheden, zoals het slopen van bebouwing, het rooien van beplanting, het bouwrijp maken van het plangebied en het ontwikkelen van het plangebied als woningbouwlocatie.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal. Mogelijk zijn tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden geluid en trillingen waarneembaar buiten het plangebied, maar deze effecten zijn echter incidenteel en kortstondig zodat deze niet zullen leiden tot een significante verstoring van beschermde faunasoorten of de aantasting van beschermde habitats.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelijk aan het plangebied.

4 Soortenbescherming; het onderzoek

4.1 Verwachting en bureauonderzoek

Het plangebied bestaat uit een woonerf met een woning en enkele bijgebouwen, omgeven door een parkachtige tuin met gazon, bomen, struiken, heesters en sierplanten. Het plangebied vormt een ongeschikte groeiplaats voor beschermde planten. Gelet op de aard van het plangebied en de ligging aan de rand van een woonkern, is het niet uitgesloten dat het plangebied tot functioneel leefgebied van de volgende soortgroepen behoort:

- vogels (div. soorten);
- vleermuizen (div. soorten);
- grondgebonden zoogdieren (div. soorten);
- amfibieën (div. soorten);

4.2 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op diverse momenten in het voorjaar, zomer en nazomer van 2018 onderzocht. Het plangebied is bezocht tijdens de daglichtperiode op 15 april 2018 (10:00-11:00 uur), in de ochtend- en avondschemering en tijdens middernacht. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x60), zaklamp, warmtebeeldcamera en batdetector. Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- veldbezoek door ervaren ecooloog;²
- aanvullend bronnenonderzoek (o.a. internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland;
- Atlas van de zoogdieren van Nederland;
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora;

Het weer tijdens het veldbezoek

Licht bewolkt, droog, temperatuur 17°C, windstil.

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar (broed)vogels omdat vogels in deze tijd van het jaar doorgaans een nestplaats bezetten.

In het plangebied is gekeken naar broedvogels, oude nesten en sporen die op de aanwezigheid van nesten in het plangebied duiden, zoals prooiresten (roofvogels), schijfsporen, ruiveren (roofvogels), eierdoppen en zichtbaar nestmateriaal. Er is specifiek onderzoek verricht naar de aanwezigheid van nesten van huismussen in de bebouwing en nesten van ransuil en sperwer. Beide laatst genoemde soorten kunnen een nestplaats bezetten in parkachtige tuinen van burgerwoningen. In onderstaande tabel worden de bezoekdata weergegeven van de dagen dat er specifiek onderzoek is verricht naar huismussen en andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten.

bezoekdatum	tijdstip	Doel
15-4-2018	11:00 – 12:15	Bezette nesten huismus en overige jaarrond beschermde nesten
7-5-2018	14:00-15:00	Bezette nesten huismus en overige jaarrond beschermde nesten

Bezoekschema huismusonderzoek in het plangebied.

² Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.E.B. Leemreide. Hij heeft ruim 30 jaar ervaring als veldbioloog. Eerst specifiek op het gebied van vogelstudie, later meer integraal met een tweede specialisatie op het gebied van grondgebonden kleine zoogdieren en vleermuizen. Hij voert jaarlijks ca. 200 quickscan natuurwaardenonderzoeken uit, verspreid over heel Nederland. Behalve beroepsmatig, is hij ook in de vrije tijd betrokken bij vogel- en vleermuisonderzoek, waaronder verschillende projecten in het kader van de Netwerk Ecologische Monitoring (NEM-VT) van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Ook is hij voorzitter van de Vogelwerkgroep Zuidoost-Achterhoek en bestuurslid van de Vleermuiswerkgroep Gelderland.

Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar deze dieren en geschikt voor onderzoek naar voortplantingslocaties. Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het onderzoeksgebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen.

Vleermuizen

De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen en de functie van het plangebied als vliegroute en foerageergebied. Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar vleermuizen en naar potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. Er is o.a. gezocht naar potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen zoals oude bomen met holen en gaten en gebouwen.

Voor het in kaart brengen van verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type:Pettersson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaatuur (type: Zoom H2n). Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaamenstelling en gebiedsgebruik. Tijdens de laatste twee bezoeken had de onderzoeker ook de beschikking over een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). In onderstaande tabel worden de bezoekdata weergegeven van de dagen dat er specifiek onderzoek is verricht naar vleermuizen.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van de bebouwing in het plangebied als verblijfplaats voor gebouw bewonende vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van de volgende soorten:

- Gewone dwergvleermuis. Onderzoek naar zomer-, winter-, kraam- en paarverblijfplaats;
- Ruige dwergvleermuis. Onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaats;
- Laatvlieger. Onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaats;

Het onderzoek is uitgevoerd door te posten met een batdetector nabij het te slopen gebouw. De onderzoeker heeft het onderzoeksgebied te voet bezocht waarbij specifiek gelet is op uit- en invliegende dieren. Tijdens de bezoeken in september had hij ook de beschikking over een Helion Pulsar warmtebeeldcamera (type xq28).

bezoekdatum	tijdstip	Doel	Weersomstandigheden
17-6-2018	22:00 – 0:00	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Half bewolkt, 19°C, droog, wind 1-2 Bft
3-7-2018	22:00 – 0:00	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 23 °C, droog, windstil
4-7-6-2018	3:20-5:20	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 14 °C, droog, wind 2-3 Bft.
16-8-2018	0:00 -2:00	Paarverblijfplaats en winterverblijfplaats	Bewolkt, 15 °C, droog, windstil
3-9-2018	21:30 – 23:30	Paarverblijfplaats	Bewolkt, 18 °C, droog, wind 1-2 Bft.
4-9-2018	0:00-2:00	Paarverblijfplaats en winterverblijfplaats	Bewolkt, 18 °C, droog, wind 1-2 Bft.
17-9-2018	20:00:22:00	Paarverblijfplaats	Onbewolkt, droog, 18°C, windstil

Bezoekschema vleermuisonderzoek in het plangebied.

Amfibieën

De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar amfibieën. Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor amfibieën en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor

onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende amfibieënsoorten.

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van overige beschermde faunasoorten als reptielen, vissen, dag- en nachtvlinders, bladmossen, sporenplanten (kleine vlotvaren), haften (oeveraas) en kreeftachtigen (Europese rivierkreeft) omdat het onderzoeksgebied geen geschikte habitat vormt voor deze soorten of omdat het plangebied buiten het normale verspreidingsgebied van soorten ligt. Het is niet aannemelijk dat soorten die moeilijk nieuwe leefgebieden koloniseren, zich spontaan buiten het normale verspreidingsgebied vestigen. Dit geldt bijvoorbeeld voor sommige kleine grondgebonden zoogdieren en reptielen.

Onderzoeker

Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P. Leemreize. Deze onderzoeker is reeds 35 jaar actief met veldbiologisch onderzoek. De eerste jaren gericht op vogels, later in bredere zin met andere soortgroepen. Hij is generalist met specifieke deskundigheid en ervaring op het gebied van onderzoek en ecologie van vogels, kleine zoogdieren en vleermuizen. Sinds 2009 is hij actief betrokken bij vleermuisonderzoek in Nederland. Jaarlijks onderzoekt hij 15-20 van dergelijke locaties op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen. Naast beroepsmatig onderzoek is hij ook vrijwillig actief bij vleermuisonderzoek (monitoring). Zo telt hij jaarlijks twee maal een route in de Achterhoek op vleermuizen in het kader van het Meetnet Ecologische Monitoring. Dit onderzoek wordt gecoördineerd door de Zoogdierverseniging, in samenwerking met het CBS. Tevens is hij bestuurslid van de Vleermuiswerkgroep Gelderland.

4.3 Resultaten

Vogels

Het plangebied behoort vermoedelijk tot functioneel leefgebied van vogels. Vogels benutten de buitenruimte van het plangebied als foerageergebied en mogelijk nestelen er ook ieder voortplantingsseizoen vogels in het plangebied. Vogelsoorten die mogelijk in het plangebied nestelen zijn merel, zanglijster, houtduif, Turkse tortel, koolmees, pimpelmees, heggenmus, koolmees, pimpelmees, roodborst, winterkoning, tjiftjaf en zwartkop. Voorgenoemde soorten kunnen nestelen in de bomen, struiken, heesters en dichte vegetatie op de grond. Er zijn tijdens het veldbezoek geen huismussen in of rond het plangebied waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vogels in de bebouwing nestelen. Ook zijn geen aanwijzingen gevonden dat de ransuil of sperwer in het plangebied nestelt.

Door het slopen van de bebouwing worden geen vogels verwond of gedood en worden geen vogelnesten beschadigd of vernield. Het is aannemelijk dat door het rooien van beplanting tijdens de voortplantingsperiode bezette vogelnesten beschadigd en vernield worden en dat als gevolg van deze beschadiging eieren beschadigd/vernield worden en/of jonge vogels verwond of gedood worden. De functie van het plangebied als foerageergebied gaat door uitvoering van de voorgenomen plannen niet verloren.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Rooien beplanting.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het veldbezoek geen grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, behoort het plangebied vermoedelijk tot functioneel leefgebied van sommige algemene en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten als mol, bruine rat, huismuis, huisspitsmuis, egel, bunzing en steenmarter. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar het is niet uitgesloten dat soorten als mol, bruine rat, huismuis en huisspitsmuis er ook een rust- en/of voortplantingslocatie bezetten. De huismuis kan een rust- en voortplantingslocatie bezetten in de te slopen bebouwing. De andere soorten bezetten een rust- en/of voortplantingslocatie in holen en gaten in de grond of onder groen(afval), bladeren of opgeslagen goederen. Er zijn geen

aanwijzingen gevonden dat de steenmarter een rust- of voortplantingslocatie in het plangebied bezet. De bebouwing is niet toegankelijk voor de steenmarter en wordt als een ongeschikte verblijfplaats voor de steenmarter beschouwd.

Door het slopen van de bebouwing en het verwijderen van erfverharding, worden mogelijk grondgebonden zoogdieren verwond en gedood en worden mogelijk rust- en verblijfplaatsen beschadigd en vernield. De functie van het plangebied als foerageergebied voor de in het plangebied voorkomende grondgebonden zoogdieren gaat niet verloren door uitvoering van de voorgenomen activiteiten.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Slopen bebouwing en verwijderen erfverharding.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Tijdens alle vleermuisbezoeken zijn in en rond het plangebied vleermuizen waargenomen. Deze waarnemingen hadden hoofdzakelijk betrekking op foeragerende gewone dwergvleermuizen in de tuin van de woning op langs vliegende gewone dwergvleermuizen. Tijdens het bezoek van 17 juni werden 15 uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen ten noorden van het onderzoeksgebied (Almeloseweg 50). Ook werden enkele langs vliegende laatvliegers waargenomen die van- of naar de verblijfplaats in de kern vlogen. Deze laatvliegers vertoonden geen verbondenheid met het plangebied.

Uitvliegopening van een verblijfplaats van gewone dwergvleermuizen op het adres Almeloseweg 50. De uitvliegopening bevindt zich aan de westzijde van de woning en wordt met de gele pijl aangeduid.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats bezetten in het plangebied.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden geen vleermuizen verstoord, verwond of gedood en worden geen verblijfplaatsen beschadigd of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen.

Foerageergebied

Tijdens de bezoeken aan het plangebied zijn maximaal 3 gewone dwergvleermuizen tegelijkertijd in het plangebied waargenomen terwijl ze foerageerden rond de bebouwing en beplanting in het plangebied. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is beperkt. De in het plangebied foeragerende vleermuizen maken, naast het plangebied, gebruik van een groot areaal foerageergebied.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt de functie en betekenis van het plangebied als foerageergebied niet wezenlijk aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen.

Vliegrouete

Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en vormt daarom geen onderdeel van een vliegrouete van vleermuizen. De Almeloseweg wordt wel als vliegrouete gebruikt door gewone dwergvleermuizen en laatvliegers die over de Almeloseweg pendelen van en naar de verblijfplaats. De betekenis ervan is gering. Er zijn tijdens het veldbezoek nooit meer dan 3-5 langs vliegende vleermuizen waargenomen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot het aantasten van een vliegrouete van vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen.

Amfibieën

Het veldbezoek is uitgevoerd in de periode van het jaar waarop amfibieën actief zijn. Er zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën waargenomen, maar gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, behoort het plangebied vermoedelijk tot functioneel leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten als gewone pad, kleine watersalamander, bastaardkikker en bruine kikker. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied vermoedelijk als foerageergebied tijdens de donkere uren van de nacht en bezetten er mogelijk een (winter)rustplaats. Geschikt voortplantingsbiotoop ontbreekt in het plangebied.

Amfibieën kunnen een (winter)rustplaats bezetten in holen en gaten in de grond, onder (groen)afval en opgeslagen goederen. Ook kunnen ze een verblijfplaats bezetten in toegankelijke gebouwen. Gelet op de inrichting, het gevoerde beheer en de ligging op enige afstand van geschikte voortplantingswateren, is de betekenis van het plangebied als functioneel leefgebied voor amfibieën gering.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk amfibieën verwond en gedood en worden mogelijk (winter)rustplaatsen beschadigd en vernield. De functie en betekenis van het plangebied als functioneel leefgebied wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Verwijderen beplanting en bouwrijp maken bouwplaats;

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het onderzoeksgebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

4.4 Toetsingskader

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Het is verboden om alle soorten die beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, evenals de in paragraaf 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming genoemde soorten te doden en te verwonden, evenals het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Verder is het verboden om plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor sommige in de Wet natuurbescherming genoemde soorten geldt een ontheffing voor het opzettelijk doden en vangen en de vaste voortplantings- en rustplaatsen van deze soorten opzettelijk beschadigen of vernielen, als gevolg van werkzaamheden die uitgevoerd worden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. In voorliggend geval is de vrijstellingsregeling van de Provincie Overijssel van kracht.

Ook gelden er bepaalde vrijstellingen voor het verbod op verwonden en doden mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde Gedragscode. Op het moment van schrijven van dit rapport is er geen goedgekeurde gedragscode van kracht voor de voorgenoemde activiteiten.

Zorgplicht

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Wettelijk kader

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming is het toegestaan om sommige soorten opzettelijk te doden en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

In het kader moet zorgplicht is de initiatiefnemer verplicht om schadelijke gevolgen voor in het wild levende dieren en planten zo veel mogelijk te voorkomen. Dit betreft maatwerk. Indien het mogelijk is om zinvolle concrete maatregelen m.b.t. de zorgplicht te benoemen, zijn deze opgenomen in dit rapport.

4.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels

Door het rooien van beplanting tijdens de voortplantingsperiode, worden mogelijk bezette vogelnesten beschadigd en vernield. Van de vogelsoorten die in het plangebied nestelen, zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is augustus³-februari. De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het plangebied voorkomende soorten niet beschermd.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels.*

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen vleermuizen verwond of gedood en worden geen verblijfplaatsen beschadigd of vernield. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied niet aangetast. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen

Foerageergebied

Door uitvoering van de voorgenomen plannen wordt het foerageergebied van vleermuizen niet aangetast. De beperkte functie die het plangebied heeft als foerageergebied, blijft door uitvoering van de voorgenomen activiteiten behouden. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen

Vliegroute

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op (essentiële) vliegroutes⁴ van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen

³ De houtduif kan bezette nesten hebben tot in november.

⁴ Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waarlangs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

Grondgebonden zoogdieren

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk grondgebonden zoogdieren verwond en gedood en worden mogelijk rust- en voortplantingslocaties beschadigd en vernield. Voor de grondgebonden zoogdiersoorten die rust- en/of voortplantingslocaties in het plangebied bezetten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties' (of de soort is niet beschermd zoals de huismuis, bruine rat en mol). De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het plangebied voorkomende soorten niet beschermd. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen.

Amfibieën

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk amfibieën verwond en gedood en worden mogelijk (winter)rustplaatsen beschadigd en vernield. Voor de amfibieënsoorten die een (winter)rustplaats in het plangebied bezetten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties'. De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het plangebied voorkomende soorten niet beschermd. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen

Overige soorten

Het onderzoeksgebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde flora- of faunasoorten. Vanwege de lokale invloedssfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing, functie is niet beschermd	Geen
Grondgebonden zoogdieren; rust- en voortplantingslocaties	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling of de soort is niet beschermd (mol, huismuis, bruine rat).	Geen
Vogels; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing, functie is niet beschermd	Geen
Vogels; bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 1, 3.1 lid 2.	Beplanting rooien buiten de broedtijd
Vogels; bezette nesten (jaarrond beschermd)	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen; verblijfplaats en vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen; foerageergebied	Vermoedelijk diverse soorten	Niet van toepassing, betekenis zeer gering en functie wordt niet aangetast	Geen
Amfibieën; voortplantingsbiotoop	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën; foerageergebied en (winter)rustplaats	Mogelijk diverse soorten	Vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling.	Geen
Overige soorten	Niet aanwezig	Niet van toepassing.	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

4.6 Historische gegevens en overige bronnen

Er zijn geen historische gegevens van het plangebied bekend.

4.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden.

5 Conclusies

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten⁵ geldt in Overijssel een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verwonden en doden of om opzettelijk rust- en voortplantingslocaties te mogen beschadigen en te vernielen. In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Het plangebied behoort vermoedelijk tot het functionele leefgebied van verschillende vogel-, amfibieën-, vleermuis- en grondgebonden zoogdiersoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk nestelen er ieder voorjaar vogels in de beplanting, bezetten amfibieën er een (winter)rustplaats en bezetten grondgebonden zoogdieren er een rust- en/of voortplantingslocatie. Vleermuizen benutten het plangebied uitsluitend als foerageergebied; geschikte verblijfplaatsen ontbreken in het plangebied en het plangebied heeft geen functie als vliegroute.

Van de vogelsoorten die in het plangebied nestelen, zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

Voor de grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten, die een rust- en/of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingslocaties' (of de soort is niet beschermd). De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het gebied voorkomende vogel-, amfibieën-, en grondgebonden zoogdiersoorten niet beschermd. De functie en betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen wordt door uitvoering van de voorgenomen plannen niet aangetast. In het kader van de zorgplicht worden geen specifieke maatregelen voorgesteld.

Conclusie

Mits bezette vogelnesten beschermd worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van soortbescherming. Vanwege de ligging buiten beschermd (natuur)gebied en de lokale invloedssfeer, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of vergunning aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren in overeenstemming met wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden.

⁵ Zie bijlage 2 van dit rapport